

Vinkkejä Nuorten Exitin materiaalien käyttöön nuorten parissa toimiville ammattilaisille

Osa 1

Ohjeista nuoria etsimään tietoa Nuorten Exitin nettisivuilta esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- ▶ Mitä on seksuaalinen kaltoinkohtelu?
- ▶ Mitä tarkoitetaan omilla rajoilla? Entä seksuaalisella itsemääräämisoikeudella?
- ▶ Mitä tarkoitetaan suojaikärajalla?
- ▶ Mitä voi tehdä jos on kohdannut seksuaalista kaltoinkohtelua?
- ▶ Mistä voi saada apua?

Mikäli aikaa jää, oppilaat voivat pelata Nuorten Exitin minivisan.

Käykää vastaukset yhdessä läpi. Oppivatko nuoret jotain uutta? Mitkä asiat olivat tuttuja? Kuinka monta vastausta minivisassa saatiin oikein? Painota, että seksuaalinen kaltoinkohtelu on tekijän vastuulla. Muista varata riittävästi aikaa myös luotettavien aikuisten ja apua tarjoavien tahojen läpikäymiseen. Voit ohjata nuoria Nuorten Exitin chatiin tiistaisin klo 16–19. Chat on osoitteessa www.nuortenexit.fi.

Vinkkejä Nuorten Exitin materiaalien käyttöön nuorten kanssa, osa 2

Ohjeista nuoria lukemaan [Nuorten Exitin blogista kirjoitus "Ystäväksi itsensä kanssa?"](#). Pyydä nuoria esimerkiksi kirjoittamaan, piirtämään tai maalaamaan vastaten seuraaviin kysymyksiin:

- ▶ Minkälaisia ajatuksia blogiteksti herätti?
- ▶ Mitä on itsemyötätunto?
- ▶ Minkälaisia ihmisiä seuraat somessa? Tuovatko he sinulle hyvän mielen?
- ▶ Mitä ajattelet itsestäsi?
- ▶ Missä asioissa olet hyvä? Mistä asioista itsessäsi pidät?
- ▶ Kirjoita itsellesi kuin ystävälle: mitä hyviä asioita haluaisit sanoa itsellesi?

Tuotoksia ei tarvitse jakaa muille, tehtävä tehdään itseä varten. Käykää yhdessä keskustelua itsemyötätuntoon liittyen.

Vinkkejä Nuorten Exitin materiaalien käyttöön nuorten kanssa, osa 3

Katsokaa [Nuorten Exitin Sexting-video](#). Keskustelkaa videon aiheesta ja sisällöstä esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla:

1. Voisiko videon esimerkki tapahtua oikeasti?

- ▶ Voi tapahtua, joka neljännes nuorista on kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua puhelimesta tai netissä (kouluterveyskysely 2013)
- ▶ Se, miten ihminen reagoi saadessaan seksiviestejä, on yksilöllistä. Osa nuorista ei koe paljastavia kuvia häiritsevinä. On myös nuoria, jotka eivät tunnista seksiviestejä häirinnäksi, vaikka saisivatkin viestit tahtomattaan. Painota siis oikeutta kuunnella omia tunteita.

2. Mitä sukupuolta Karo ja Jessi ovat?

- ▶ Videon nimet on tarkoituksella pyritty valitsemaan sukupuolineutraaleiksi. Häirintä ei katso sukupuolta. Kuvien lähettäjä tai saaja voi olla kuka tahansa sukupuolesta riippumatta.

3. Mitä Karo ajattelee tilanteesta? Entä Jessi? Mitä tunteita he mahdollisesti kokevat tilanteessa?

4. Miten toimisit, jos ystäväsi kertoisi olevansa vastaavassa tilanteessa kuin Karo?

5. Kenelle voisitte kertoa tapahtuneesta? Olisiko tilanteesta helppo kertoa? Mikä kertomisesta voi tehdä vaikeaa?

- ▶ Kertomisesta voi tehdä vaikeaa esim. pelko, syyllisyys, häpeä, yksinäämisen pelko. Kaverille kertominen on hyvä, mutta lisäksi aikuiselle kertominen on tärkeää.
- ▶ Turvallisia aikuisia ovat esim. opettaja, terveydenhoitaja, koulukuraattori.

Vinkkejä Nuorten Exitin materiaalien käyttöön nuorten kanssa, osa 4

Katsokaa [Nuorten Exitin Youtubesta video vastikkeellisuudesta](#). Keskustelkaa asiasta esimerkiksi seuraavien kysymysten avulla:

1. Mitä videossa tapahtui? Voisiko tällainen tilanne tapahtua oikeasti?

- ▶ Kyllä voi. Kouluterveyskyselyn (2019) mukaan noin kolme prosenttia nuorista on kohdannut vastineen tarjoamista seksuaalisesta teosta.

2. Mitä vastikkeellinen seksi tarkoittaa? Mitä vastine voi olla? Mitä seksuaalinen teko voi olla?

- ▶ Vastine voi olla mitä tahansa, esimerkiksi yösjä, kyyti, päihteitä, tavaraa.
- ▶ Seksuaalinen teko voi olla mitä tahansa, esimerkiksi kuvien lähettämistä, webcamin edessä riisutumista, koskettelua, suuseksiä, muiden seksitilanteen katsomista ym.

3. Mitä laki sanoo vastikkeellisuudesta?

- ▶ Vastineen ehdottaminen ja tarjoaminen seksuaalisesta teosta alle 18-vuotiaalle on rikos.

4. Mitä voi tehdä jos joku tarjoaa vastinetta seksuaalista tekoa vastaan?

5. Onko vastikkeellisen seksin tilanteesta vaikea puhua? Jos on, miksi? Jos ei, miksi?

- ▶ Vastikkeellisen seksin tilanteisiin saattaa liittyä häpeää ja syyllisyyttä. Tämä voi vaikeuttaa asiasta puhumista. Nuoren ei kuitenkaan tarvitse hävetä asiaa, vastuu on vastineen tarjoajalla, erityisesti jos kyseessä on aikuinen.
- ▶ Korosta, että vastuu on aina vastineen tarjoajalla. Vastineen tarjoaja voi olla myös toinen nuori.
- ▶ Kerro nuorille, mistä he saavat lisätietoa ja kenen kanssa keskustelua voi jatkaa. Nuoria voi ohjata esimerkiksi juttelemaan Nuorten Exitin kahdenkeskiseen ja nimettömään chattiin. [Chat löytyy osoitteesta www.nuortenexit.fi](http://www.nuortenexit.fi) ja se on avoinna tiistaisin klo 16-19.

Vinkkejä Nuorten Exitin materiaalien käyttöön nuorten kanssa, osa 5

Ohjeista nuoria lukemaan [Nuorten Exitin blogikirjoitus "Minä <3 Keho"](#). Käykää läpi keskustellen tai kirjoittaen:

- ▶ Mitä ajatuksia blogikirjoitus herätti?
- ▶ Minkälaisia ihmisiä seuraat somessa? Kuinka samannäköisiä/erinäköisiä he ovat?
- ▶ Keksikää julkisuuden henkilöitä, jotka saattavat erottua valtavirran mediassa nähdystä henkilöistä
- ▶ Askarrelkaa esim. miellekartta käyttäen mahdollisimman paljon erilaisia ihmisiä. Kuvia voi leikata lehdistä, piirtää erilaisia kehoja tai kirjoittaa tunnettujen ihmisten nimiä.
- ▶ Jakakaa eri tavoin inspiroivia sometilejä toisillenne

Pyydä nuoria seuraamaan viikon ajan, minkälaisia ihmisiä he näkevät elokuvissa, sarjoissa, mainoksissa, juontajina, näyttelijöinä, lehdistä, sosiaalisessa mediassa kuten Instagramissa tai TikTokissa.

- ▶ Ketkä ovat näkyvillä?
- ▶ Ketkä puuttuvat?
- ▶ Minkälaisia rooleja huomasit?
- ▶ Yhdistetäänkö tietynlaisia kehoja tiettyihin rooleihin esimerkiksi elokuvissa?
- ▶ Minkä näköinen on laiska ihminen? Entä hauska? Sankari? Ystävällinen? Pahis? Rakastettu/rakastaja? Ovatko nämä totta oikeassa elämässä? Mitä ihmisestä voi päätellä ulkonäön perusteella?